

1 De Gereformeerde Gemeente-leer tegen het licht

Zo af en toe staan er toch wel héél bijzondere dingen in de krant. Van sommige zaken slaat de schrik je om het hart. Plotseling verschijnt er een hele pagina vol over de Gereformeerde Gemeenten. Dan is er iemand die het waagt de knuppel in het hoenderhok te werpen. Dan eens hier en dan eens daar wordt er een boek uitgegeven waarin de beschuldigende vinger wordt opgestoken richting Gereformeerde Gemeenten en aanverwanten.

Deze maal is het wederom een boekje van prof. dr. ir. J. Blaauwendraad uit Gouda. Hij is niet een eerste of beste leek die zijn mond open doet en zijn pen heeft laten gaan om zin en onzin uit te kramen. Nee, hier is een zeer geleerd man aan het woord, die met feiten zijn bezwaren en stellingen verdedigd, maar jammer genoeg nog steeds bakzeil haalt bij de leidlieden der Ger. Gem. cs.

Via zijn eerste boekje “Het is ingewikkeld geworden”, werd een aanzet gegeven. Er kwam enige beweging in de gelederen. Maar kort nadat de steen des aanstoots in het rustige Ger.Gemeente-water was geworpen door Blaauwendraad, trokken alle rimpels zich weer vlak. Dus was het te verwachten dat er nog iets krachtigers zou komen dat méér los zou maken, anders zou Blaauwendraad geen man van doorzetting zijn geweest. En, de nieuwe klaroenstoot kwam inderdaad. Blaauwendraad liet zijn tweede pennevrucht verschijnen, “De leer tegen het licht”. Daarin wordt de scheefgroei in de leer en prediking van de Ger. Gem. nog weer duidelijker aangewezen.

In de Barneveldse krant van 23-9-2000 stond met grote letters boven de bespreking van het nieuwe boekje: “Leer der Gereformeerde Gemeenten Onbijbels”. Het zal je maar gezegd worden!

Je zou verwachten dat alle leidlieden van de Ger. Gem. op hun achterste benen zouden gaan staan. Dat er een diepgaand onderzoek zou plaatsvinden naar het vermeende of bewezen “onbijbelse” van de Gereformeerde Gemeenten. Men zou een bidstond verwachten en een oproep aan alle leden en meelevendenden om met bidden en smeken leer en leven open te leggen voor Gods heilig aangezicht. Maar nee hoor, niets van dat alles. Gewoon doodzwijgen, of als duivelswerk bestempelen.

“Helaas, er blijkt geen klimaat te zijn tot redelijk onderhandelen. Het vermogen om zindelijk en eerlijk met elkaar te spreken ontbreekt (nog steeds)#, volgens de auteur. Dat zal waarschijnlijk niet komen ook, gezien

2 De Gereformeerde Gemeente-leer tegen het licht

de afwijzende houding van de leidlieden. De reacties van enkele predikanten: “Hoe minder aandacht eraan wordt besteed, hoe beter!

Wat moet je daar nu vérdere aan doen? Gewoon doorsukkelen en het beste er maar van hopen? Blaauwendraad ziet in “Het is ingewikkeld geworden” nog vele “goede dingen in Juda”, hoewel dat er nu blijkbaar steeds minder worden.

Ds. J.J. van Ekeveld uit Zeist gaf in het R.D. een commentaar op het boekje. Ons commentaar daarop leest U hieronder:

Reformatie en Nadere Reformatie

Ds. J.J. van Ekeveld: “De Gereformeerde Gemeenten willen van harte staan in de lijn van de Reformatie, maar ook van de Nadere Reformatie. Ik ben vuurbang voor een afwijken van die lijn”, R.D. 16-9-2000.

Gelet op het verschil in de geloofsbeschrijving tussen de Reformatie en de Nadere Reformatie kan men moeilijk tegelijk in beide lijnen staan. Men kan dan ook niet spreken over “verschuivingen en verschillen” of iets dergelijks, gezien de Nadere Reformatie niet in het spoor van de Reformatie heeft willen voortgaan. En waarom?

De geloofsbeschrijving van de Reformatie vinden wij op sublieme wijze verwoord in Zondag 1 en 7 van de H.C.: Dat onze énjige troost in leven en sterven **is**: “Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen **ben**, etc..” En, “dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken **is**, etc..”

Hier tegenover staat de geloofsopvatting der Nadere Reformatie dat alle “gelovigen” niet zo ver zouden komen en Zondag 1 en 7 meer het welwezen dan het wezen des geloofs zou beschrijven. Het wezen des geloofs bestaat volgens de N.R. in het “uitzien en vurig verlangen” of ik het eigendom van Jezus Christus mag **worden**, en mijn zonden mij vergeven mogen **worden**.

Men kan maar moeilijk wensen om in beide lijnen tegelijk te staan. Was het maar waar dat de Gereformeerde gezindte zich nog in het spoor van de Reformatie bevond. Helaas is de afwijking van de Nadere

Reformatie gemeengoed geworden, op een hoge uitzondering na. Dus kan een pleidooi voor een evenwichtige prediking, zoals ds. van Ekeveld doet, niet naar waarheid worden gehouden. Het evenwicht tussen de Reformatie en Nadere Reformatie is geheel verstoord. Het is de hoogste tijd naar de onbalans een diepgaand onderzoek in te stellen en zich af te vragen: “Staan wij wérkelijk nog wel in de lijn van de Reformatie?”

Prof.S. Ferguson (zie R.D. 11-4-2000) heeft op de Leicester-conferentie gezegd, dat voor Calvijn de bekering van Paulus een model was van alle waarachtige bekering. En dat elke ware bekering ertoe leidt dat we God leren kennen in het aangezicht van Zijn Zoon.

Tegenwoordig spreekt men liever van een “onderscheiden prediking met standen”. Er is toch maar één stand, n.l. erin óf er buiten?

(Dit werd geplaatst in het R.D. onder “Opgemerkt”.

De Reformatie “teveel als ideaal?” (n.a.v. artikel RD 9-9-2000)

Ds. Meeuse constateert verschuivingen en verschillen tussen de Reformatie en Nadere Reformatie. Deze zouden echter zacht zijn en goedaardig omdat, zo zegt ds.M., de N.R. tenslotte toch “in hetzelfde spoor als de Reformatie begeert te gaan”.

Het doet mij denken aan het vermaan van Paulus aan Timotheus om de zuivere gezonde leer van het Evangelie te behouden en getrouw te bewaren. Ook aan Judas vs 3, om daarvoor te strijden en daarvan niet af te wijken. Iemand die dit grote belang verstaat, zal zeer voorzichtig zijn en is niet op zijn gemak bij het vernemen van verschuivingen en verschillen. Het roept terstond een gevoel van bezorgdheid op.

Drs. Meeuse weet, dat de Reformatie -anders dan de N.R.- leert dat het vaste vertrouwen een onmisbare en onafscheidelijke eigenschap van het geloof is. M.a.w. de Reformatie houdt wél onwrikbaar vast -en de N.R. niet- aan de noodzaak, dat er persoonlijke zekerheid en bewuste wetenschap moet zijn inzake de vergeving van zonden en dat men anders geen gelovige is en niet behouden kan worden.

Welnu, het zou op zijn plaats zijn indien de predikant uit Nunspeet dit diepgaande verschil in leeropvatting. eens duidelijk zou aangeven om vervolgens de consequenties hiervan openlijk in het licht te stellen. Dit

laatste zorgvuldig en met toewijding, aangezien hier een heldere en scherpe tegenstelling in het geding is tussen de Reformatie en Nadere Reformatie. Dus een zeer delicate kwestie, welke in meerdere opzichten een grote verlegenheid met zich meebrengt.

Enkele reacties op de artikelen van en over Blaauwendraad en zijn nieuwe boekje:

En hoe nu verder?

Ons christendom met haar vele kerkelijke stelsels is op een haar na dood. Christenen laten alles over zich heengaan. Wij moeten dan ook niet verwachten dat wij nog een heel groot aantal martelaren en geloofsgetuigen zullen zien wanneer er verdrukking en vervolging zou komen.

Protestanten zijn monddood en protesteren niet meer. Wij hebben de vernietiging en teloorgang van alles wat ons lief en dierbaar was aan waarden, waarheid en cultuur met een gelaten glimlach aanvaard.

Wij zullen dan ook géén grote aantallen hervormers en reformatoren meer zien, hooguit nog een verguisde enkeling, daar wij de leugen hebben verkozen boven de waarheid, en daar wij onszelf voor de mal hebben gehouden door onszelf in te beelden dat wij ons nog op de goede weg zouden bevinden en God met ons wel tevreden mag zijn. Wij hebben immers nog grote en mooie kerken gebouwd, doen nog veel aan godsdienst, etc.

De kerkendiensten, ze verstarren. De cultus heeft er een automatisme van gemaakt. De hoorders zijn dood- en moegepreekt. Immers, de waarheid zit niet in de cultus en kerkdienst, in de uitwendige vorm.

Hos.6:6... Want Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer; en tot de kennis Gods, meer dan tot brandofferen.

Niet de veruitwendigde vorm, maar de innerlijke oprechtheid, dáár gaat het om.

Buiten de kerk geen zaligheid? Het is de leugenpropagande van de clerus. Origenes begon ermee (185-254), met het “Extra Ecclesiam nulla salus”. Rome houdt deze slogan nog steeds de mensen voor. Er kan maar één religie de beste zijn, zegt Rome. “Alleen het Rooms Katholieke geloof kan de ziel redden”, volgens kardinaal Ratzinger.

Ga er maar aan staan!

Theologen en geestelijken bezitten kennelijk geen zelfstandig denkvermogen meer. Zij zijn volledig geknecht en broodafhankelijk van een religieus systeem, dat vasthoudt aan dogma's, geloofsbelijdenissen, formulieren, tradities en synodebesluiten, ook al ligt het er dik bovenop dat dezen onjuist zijn. Zij en hun hoorders leven in bedrog en hebben het gaarne alzo.

In de Rooms Katholieke St. Janskerk te Den Bosch hangt een kruis met een beeld van Jezus erop. Er staat het volgende onderschrift bij geschreven:

Gedenk o mens dat gij hier ziet
is Christus beeld, maar Christus niet
Daarom aanbid noch hout noch steen
maar Christus Uwen God alleen!

Daarbij bedenkend dat de R.K. kerk niets anders doet dan beelden vereren!
Weet men echt niet beter?

Kerken worden heilige plaatsen, bedehuizen en Godshuizen genoemd.
Echter, geen enkele plaats is op zichzelf heilig. Iets heilig te noemen is afgoderij. Geen enkele handeling, geen enkel gebouw, geen enkel boek zou onheilig zijn in zichzelf, indien wij het niet onheilig maakten door onze afgoderij! Waarom zouden geestelijken meer heilig werk verrichten dan een vakman of arbeider?

Hoe zijn kerken en systemen ontstaan?

Mensen zijn bezig met de Schepper, met de verlossing in Christus, met de Bijbel, met het geloof, met de dingen van het tijdelijke leven, met het welzijn van het individu en de gemeenschap. En met dat bezig zijn worden er tegelijk speculatieve systemen en stelsels uitgedacht en opgebouwd, die al de zaken waarmee men bezig is, zodanig vertalen dat een groot aantal mensen erin geloven en er vertrouwen in stellen. Mensen verenigen zich met de uitgangspunten en meningen van de stelsels en systemen en voelen zich daarin min of meer geborgen. Men vindt aldaar een zekere gemoedsrust op de vermoeiende aarde.

Door de geschiedenis heen zijn er vele stelsels en systemen geweest, en ook in onze tijd ontbreekt het ons daaraan niet.

De kerken zijn o.a. zo'n stelsel of systeem, waarin men eigen wetten en regels heeft. Zo'n stelsel is een levensterrein waarin begrenzings, verplichtingen en dergelijke de atmosfeer bepalen. Zodra de begrenzings in gevaar komen opgeheven of verplaatst te worden, dreigt het systeem in te storten, waarvoor de handhavers en eters ervan doodsbenauwd zijn.

Begrenzings houden in, dat mensen in hun gemaakte stelsel toch beperkt zijn en blijven in hun bewegingsvrijheid, maar dat op de koop toenemen. Ze accepteren het als een noodwendigheid. Binnen een stelsel zijn er altijd stromingen, twee hoofdstromingen, waarvan de ene behoudend is en zich strak aan de uitgezette grenzen wil houden. De andere stroming is progressief en hervormingsgezind en wil weleens over de grenzen heen kijken.

Wanneer beide stromingen in evenwicht met elkaar zijn, is er niets of weinig nieuws te melden. Het stelsel houdt de mensen in rust, en zij leven vredig samen voort. En iedereen die zich binnen het stelsel veilig voelt, zal het wel laten om het stelsel aan te tasten of te bekritisieren.

Binnen de beide stromingen is er echter altijd weinig of geen behoefte aan werkelijkheids vragen, het hoe en het waarom het stelsel er is, wat het wil en waarop het berust.

Wat is immers het waarheidsgehalte van een stelsel en wat zijn de uitgangspunten, de belijdenissen en dergelijke?

Wanneer er echte hervormingsgezinden opstaan met de waarheidsvraag in hun mond, betekent dat een grote dreiging voor het stelsel. Dan mobiliseren zich alle behoudende krachten, om hun stelsel in bescherming te nemen en veilig te stellen. Meestal geschiedt dat door alle kritiek dood te zwijgen of als onzin af te doen.

Men wil best nog wel op vragen ingaan, hervormingen aanbrenge, indien het fundament van het stelsel maar nooit ter discussie wordt gesteld!

Wee degene die de waarheidsvraag aangaande het fundament van het stelsel durft op te werpen! Dus weet Blaauwendraad wat hij gedaan heeft, en wat hem te doen staat!

In zijn nieuwste boekje heeft Bl. Duidelijk een stap in de goede richting gezet, door zich niet op de Nadere Reformatie, maar meer op de Reformatie

te richten. Met de reformatoren bevindt Bl. zich reeds in veel beter gezelschap dan met de nadere reformatoren.

Middels zijn boeken wil Bl. de Ger. Gem. bevragen om Bijbels en Schriftuurlijk te zijn, en om de dwaling te herzien waarin men terecht is gekomen. Dat is een juist uitgangspunt. Of hij daarin zal slagen is maar de vraag. In ieder geval heeft Bl. zijn verantwoording gevoeld en is daarnaar te werk gegaan. Dat is te prijzen.

Waar we moeten zijn is inderdaad bij de Schrift. Wij zullen de Schrift weer opnieuw moeten leren lezen en verstaan zoals het er staat en zoals het werkelijk is bedoeld. En dan is het getuigenis van de Heilige Geest onontbeerlijk.

De Reformatie was goed inzake het geloof en de geloofs zekerheid. Verder zijn de meeste afwijkingen van de R.K.kerk gebleven voor wat ze waren, zodat Lodensteijn zelfs durft klagen dat de Reformatie een lichaam was zonder geest.

Wij zullen terug moeten, zoals Graafland daartoe oproept, om te leren verstaan wát de Gemeente is, wat de doop is, en wat zo vele andere dingen zijn, naar de wil van Christus en Zijn Geest.

Dat lijkt wel een onmenselijke en ondoenlijke zaak, immers hoe meer wij de kerk en haar leeropvattingen gaan onderzoeken, hoe meer afwijkingen wij tegen komen. Afwijkingen die in het begin slechts miniem of centimeters waren, zijn nu groot en kilometers.

Dus waar beginnen we aan? In werkelijkheid moet het gehele kerkelijke systeem worden opgedoekt. En zulks stuit op onoverkomelijke bezwaren, daar velen het kerkelijke stelsel steunen, ervan leven en ervan broodafhankelijk zijn.

Wanneer wij ons echter inzetten voor Elohims zaak, zal Hij voor ons strijden. Hij wil oprechtheid en waarheid.

Algemeen rondschrijven aan de Ger. Gem. en haar leidslieden

26-6-2000

Enige maanden geleden is u het boek ter recensie toegezonden van mijn hand: "Geloofs zekerheid: Ineens en voor altijd" (P.F.v.d.Meer). In de boekhandel verkrijgbaar, ISBN 90-804628-1-0

Inmiddels zijn er enkele recensies gegeven. Voor zover wij weten zijn er de volgende recensies geplaatst:

In het "Reformatorisch Dagblad" is een recensie geplaatst, door ds. de Knecht uit Barneveld. 29 maart 2000.

In het "Gekrookte Riet" heeft een recensie gestaan van ds. Tj. de Jong, april.

In het "Veluws Nieuwsblad", april 2000, door M.P. te V.

En in "Het Gereformeerde Weekblad" door ds. W. Van Gorsel, mei 2000.

Tot op heden is er nog geen enkele recensie, dan wel reactie gekomen uit de hoek welke het meest in dit boek wordt bekritiseerd, met name de Gereformeerde Gemeenten en aanverwanten. Dat is heel jammer. Het gaat immers in dit boek om zaken van eeuwigheidswaarde, om zaken van het wel en wee der mensen. Fouten maken is menselijk en kan fatale gevolgen hebben. Een heel klein foutje in een computer kan een heel bedrijf plat laten liggen, en een klein foutje in een motor van een vliegtuig kan oorzaak worden van een grote ramp. Fouten maken mag dus eigenlijk niet in de techniek, en zeer zeker niet inzake de orde des heils, wat betreft het waarachtige geloof en haar zekerheid.

Wanneer in genoemd boek wordt gewezen op grote fouten bij de Ger. Gem. c.s., is dat niet om in het wilde weg te schoppen. Het is waarschuwend en opbouwende kritiek! Wanneer predikanten van de Ger. Gem. inderdaad **vuurbang** zijn voor afwijkingen in de leer, waarom wordt er dan op geen enkele wijze gereageerd wanneer er gewezen wordt op zéér grote afwijkingen? Daaruit blijkt toch dat het "vuurbang" zijn slechts lippentaal moet zijn.

U dient toch allicht te reageren op zulke ernstige beschuldigingen, op een normale wijze, en niet doen zoals sommigen doen wanneer zij bidden voor hun eten, en daarbij vergeten een zegen te vragen over het voedsel. Dan is men bezig met bidden óm maar te bidden. En op gelijke wijze gaan soms recensenten tewerk door een recensie te geven, zonder op de kern van een boek in te gaan. Hiermee demonstreren zij een stuk onvermogen en vak-onbekwaamheid. Dat is een in-trieste zaak.

Mijne heren, laat eens wat van U horen inzake het boek "Geloofs zekerheid: Ineens en voor altijd"!

Aan professor dr. J.W. Maris, Dd. 19-10-2000

te Apeldoorn.

Geachte professor,

Zelf ontvang ik “De Wekker” altijd enige tijd later van een vriend, dus had ik nog niets vernomen van Uw “oproep aan de predikanten van de Gereformeerde Gemeenten, om kleur te bekennen aangaande het nieuwe boek van prof.dr. J. Blaauwendraad”.

U hebt gelijk dat de discussie de kerkmuren overstijgt. Echter, op voorhand had ik U, als insider, geboren en getogen, maar later uitgezet Oud Gereformeerde en Gereformeerde Gemeente-man, op een briefje kunnen geven dat “over de muur kijken” ten strengste verboden is en U dat zeer kwalijk zou worden genomen. In Rotterdam en andere plaatsen waar profesorische theologische opleidingen worden gegeven, staat in het middelpunt een zeer speciale snuifdoos (zoals drugsgebruikers dat hanteren). Elke student die niet aan deze snuifdoos wil ruiken en zich niet in de specifieke roes laat brengen, is bij voorbaat al afgeschreven en onbekwaam om deel te nemen in het corpus electus der bevindelijk gereformeerden. Dat heb ik aan den lijve ondervonden. En ik heb geprobeerd om via geschriften, toen mondelinge benadering en omgang niet meer mogelijk was gemaakt, de discussie publiekelijk te voeren. Dat is doodgezwegen. In 1970 gaf ik mijn eerste boek uit -toen was ik ongeveer 23 jaar oud- genaamd “De Hollandse Talmud”, over het onschriftuurlijke van het term- en taalgebruik in onze kringen en de gezelschappen. Zelf ben ik techneut -net als Blaauwendraad- in hart en nieren, en dan verwacht je van de “zware” predikanten toch zeker wel een stukje nuchterheid en realiteitszin. Maar daarin kwam ik teleurgesteld uit. Toen dacht ik om hen nóg maar eens met nóg meer bewijsmateriaal te kunnen overtuigen van hun afwijkend gedrag en denken, en verscheen in 1974 mijn boek “Het geloof van toen en nu”, 450 pagina’s. Maar ook daarmee haalde ik het ongenoegen van alle predikanten over mij heen, zodat zelfs eerder gedane toezeggingen om proponent te worden werden ingetrokken. Mede doordat ik bij de Ned. Herv. Kerk theologie studeerde (catecheet, later de Hogeschool De Wittenberg in Zeist en Ref. Leergangen in Zwolle). Door de leiders van de predikanten werd ik zelfs voor klein duimpje uitgemaakt. Toen ik later het waagde om mijn snor en baard te laten staan, werd mij een “verregaande vorm van wereldgelijkvormigheid” ten laste gelegd.

En toch heb ik diepe meelij met mijn “broeders en zusters”. Vanuit dit oogmerk heb ik verleden jaar geprobeerd nog eens een poging te wagen, om bedaard en duidelijk de verschillen aan te tonen tussen de leeropvatting der Gereformeerde Gemeenten c.s. en de Reformatie en de Schrift. Dat is mijn boek “Geloofszekerheid: ineens en voor altijd”. Maar ook dat wordt in alle talen doodgezwegen door de Ger.Gem.cs. Wel heeft er in het R.D. een bespreking gestaan door ds. de Knecht uit Barneveld, en wel hebben enkele Hervormde blaadjes er aandacht aan geschonken. De doelgroep laat echter taal noch teken horen. Dat is bij Blaauwendraad anders.

Bijgaand doe ik U mijn laatste boek toekomen, zodat U er zelf kennis van kunt nemen. Uw collega van ‘t Spijker heeft reeds een exemplaar van mij ontvangen.

Bij dezen stel ik mij beschikbaar eventueel lezingen of gastcolleges te geven over hetgeen zich in de zwaar bevindelijke kringen afspeelt en wat daar exact wordt geleerd. Ik ken de heren en hun leeropvattingen van haver tot gort. Mijn vader was er ouderling, zat in het curatorium, en de predikanten legerden bij ons. En drie van mijn familie zijn er momenteel voorganger.

Professor, ik vraag U en anderen het a.u.b. niet in alles met mij eens te zijn, maar er eens over na te denken wat ik geschreven heb. Ontvang de vriendelijke groeten en zegebede

Hoogachtend P.F.v.d.Meer, Harskamperweg 5, 3774 JN Kootwijkerbroek